

Bilag 4 Kommende lovgivning på affaldsområdet

18-04-2024

Resumé

I planperioden for Ressource- og Affaldsplan 2030 vil der ske ændringer i organiseringen af affaldssektoren i flere etaper. Det sker som følge af implementering af ny lovgivning om organiseringen af affaldsforbrænding og Folketingets tre politiske aftaler.

Sagsnummer I F2
2024 - 6892

De politiske aftaler er indgået den 30. august 2022:

- Selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser.
- Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter.
- Opfølgende aftale om til Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.

De fleste elementer i de tre aftaler implementeres via lovgivning, som er undervejs, og hvor det konkrete indhold endnu ikke kendes. Kun indsamlingen af tekstilaffald pr. 1. juli 2023 er indarbejdet i affaldsbekendtgørelsen og gennemført. De vigtigste konsekvenser af aftalerne beskrives nedenfor.

Forventet lovgivning om genbrug på genbrugsstationerne er blevet aflyst. Nedenfor redegøres for forvaltningens vurdering af konsekvenserne af aflysningen.

I udarbejdelsen af udkast til Ressource- og Affaldsplan 2030 har forvaltningen, i det omfang det er muligt, taget højde for de kommende ændringer af rammebetingelserne.

Forandringer i forbindelse med konkurrenceudsættelse af forbrændingssektoren

Ændringer i lov om miljøbeskyttelse, lov om varmeforsyning, lov om elforsyning og selskabsskatteloven er trådt i kraft og medfører:

- Selskabsgørelse af forbrændingsanlæg pr. 1. januar 2025. Det betyder, at ARC's og Vestforbrændings affaldsforbrændingsanlæg skal organiseres som aktieselskab.
- Kommuner kan ikke længere anvise affald til egne anlæg, men skal sende affaldet i udbud, med kontraktstart senest pr 1. juli 2025. Forsyningstilsynet udsender vejledning om konkurrencefremmende krav, der kan benyttes af kommunerne ved gennemførelsen af udbud, og fører tilsyn med at kommunerne ikke favoriserer egne anlæg.
- Kommunerne skal bevare aktiemajoriteten i forbrændingsselskaberne og har derfor kun mulighed for at

Klima og Byudvikling

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

- sælge en del af aktiebeholdningen.
- Sorteringsanlæg skal evt. udskilles i eget selskab, men sorteringsopgaven kan forblive hos ARC som følge af en dispensation.

Forandringer i forbindelse med selskabsgørelse af kommunale affaldsydelser

Ifølge aftale om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser skal der gennemføres krav i lovgivningen om at affaldsindsamling, udbud og kundeforholdet til borgerne skal selskabsgøres, så det sikres, at opgaverne bliver momspålagt. Udmøntning af aftalen er ikke udarbejdet, men der er følgende pejlemærker:

- Myndighedsopgaver skal forblive i den kommunale forvaltning.
- Opgaverne vil fortsat være finansieret via affaldsgebyret og under hvile i sig selv-regulering.
- Tidsplan for ændringerne er ikke meldt ud, men kravet forventes tidligst implementeret i løbet af 2026.

Forandringer i forbindelse med styrket affaldstilsyn

Ændringer ift. affaldstilsyn vil blive udmøntet i affaldsbekendtgørelsen og brugerbetalingsbekendtgørelsen. Derudover kommer der en ny tilsynsbekendtgørelse.

- Ændringer træder i kraft 1. januar 2025.
- Et nyt og risikobaseret tilsyn forventes indført som delvist administrative og delvist fysiske tilsyn. Miljøstyrelsen udfører de administrative tilsyn og udpeger virksomheder, som kommunerne skal føre fysisk tilsyn på. Kommunen forventer at få pålagt at skulle føre affaldstilsyn på ca. 600 udvalgte virksomheder. Det er uafklaret hvorvidt byggeaffaldstilsyn indgår i de 600. Tilsynet skal gebyrfinansieres efter Brugerbetalingsbekendtgørelsen i lighed med de miljøtilsyn, der gennemføres på virksomhedsområdet. Virksomhederne betaler for medgået tid. De risikobaserede tilsyn ligger ud over de klage-/ulempetilsyn forvaltningen i dag allerede udfører.
- Affaldsforbrændingsanlæggene skal forpligtes til at indberette affaldslæs, der indeholder så meget genanvendeligt affald, at læsset skal klassificeres som genanvendeligt.
- Ændringer i affaldsbekendtgørelsen og brugerbetalingsbekendtgørelsen, samt en ny tilsynsbekendtgørelse og eventuelle ændringer i Miljøbeskyttelsesloven kommer i høring i løbet af sommeren 2024.

Forandringer i forbindelse med transparens og prisloft på affaldsgebyrerne

Der forventes krav om transparente affaldsgebyrer, da Forsyningstilsynet skal føre et skærpet økonomisk tilsyn med affaldsgebyrerne. I første omgang har Forsyningstilsynet, kortlagt kommunernes nuværende praksis med henblik på at kunne definere anbefalinger til at sikre øget gennemsigtighed, ensartethed og omkostningsæghed.

- Forsyningstilsynet skal fastsætte et prisloft for kommunernes affaldsgebyrer, som kan medføre behov for ændret serviceniveau. Det er endnu uvist, hvordan prisloftet fastsættes,

og hvornår det vil gælde fra.

Forandringer i forbindelse med udvidet producentansvar

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, Udvidet producentansvar for emballage har været i teknisk høring i kommunerne, men forventes først fremsat, når EU's emballageforordning er endeligt godkendt i Rådet og EU-parlamentet. Det samme gælder for tilhørende bekendtgørelser om det udvidede producentansvar.

- Ved vedtagelse af loven vil alle virksomheder, der sætter emballage på det danske marked, forventeligt pr. 1. juli 2025 få det juridiske, økonomiske og praktiske ansvar for håndtering af deres emballageaffald, herunder indsamling, sortering og behandling. Kommunerne er fortsat ansvarlige for indsamling af affald fra borgerne i affaldstyper med emballage. Der fastsættes en national model for kompensation til kommunerne for deres omkostninger til indsamling.
- Alle indsamlede affaldstyper, der indeholder emballage overdrages til producenterne, som får ansvaret for den videre affaldshåndtering (behandling) af affaldet. Kommunerne skal kompensere producenterne for behandlingen af den del af affaldet, som ikke er emballageaffald, og derfor ikke hører under producentansvaret.
- Den enkelte kommunes opnåede kompensation fra producenter og importører skal modregnes i borgernes affaldsgebyr, da de omfattede aktiviteter på nuværende tidspunkt bliver finansieret gennem affaldsgebyret. Det forventes at lede til en besparelse på affaldstaksten.

Forandringer i forbindelse med kommunens involvering i genbrugsaktiviteter på genbrugsstationerne

Kommunen har siden Klimaplanen om en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra 2020 afventet nye regler, der giver tydelig hjemmel til kommunale genbrugsaktiviteter på genbrugspladserne.

Miljøministeriet meddelte i en notits i januar 2024, at disse nye regler alligevel ikke bliver til noget. Miljøministeriet skriver i notitsen, at man i stedet bakker op om den frivillige indsats på kommunernes genbrugspladser, hvilket betyder, at status quo opretholdes på genbrugspladserne.

Forvaltningen afventer lovforslag, som skal ophæve de allerede vedtagne bemyndigelsesbestemmelser om genbrugsområder i miljøbeskyttelsesloven.